

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar-október 2009

Greiðsluuppgjör ríkissjóðs fyrir fyrstu tíu mánuði ársins 2009 liggur nú fyrir. Samkvæmt uppgjörinu er handbært fé frá rekstri neikvætt um tæpa 108 ma.kr., sem er 131,8 ma.kr. lakari útkoma en á sama tímabili í fyrra. Tekjur reyndust 24,2 ma.kr. minni en í fyrra á meðan gjöldin jukust um 90,4 ma.kr.

Sjóðstreymi ríkissjóðs janúar-október 2005-2009

	Í milljónum króna				
	2005	2006	2007	2008	2009
Innheimtar tekjur	336 643	308 354	354 991	369 397	345 167
Greidd gjöld	256 585	258 824	296 464	355 813	446 178
Tekjujöfnuður	80 058	49 530	58 526	13 584	-101 012
Söluhagn. af hlutabr. og eignahl.	-58 033	- 384	- 33	- 39	-
Breyting viðskiptahreyfinga	-1 731	- 356	-2 511	10 644	-6 594
Handbært fé frá rekstri	20 294	48 791	55 983	24 189	-107 606
Fjármunahreyfingar	48 377	-2 006	-66 485	5 984	35 573
Hreinn lánsfjárfjöfnuður	68 671	46 785	-10 502	30 173	-72 033
Afborganir lána	-61 557	-41 565	-33 499	-45 934	-99 170
Innanlands	-14 064	-18 695	-22 269	-30 022	-72 821
Erlendis	-47 493	-22 873	-11 230	-15 912	-26 349
Greiðslur til LSR og LH	-3 300	-3 300	-3 300	-3 300	-
Lánsfjárfjöfnuður, brúttó	3 814	1 920	-47 301	-19 061	-171 203
Lántökur	9 048	25 961	58 383	198 081	177 373
Innanlands	9 048	21 345	58 206	101 710	169 777
Erlendis	-	4 616	177	96 370	7 596
Breyting á handbæru fé	12 862	27 882	11 081	179 020	6 170

Innheimtar tekjur ríkissjóðs á fyrstu tíu mánuðum ársins voru rúmlega 345 ma.kr. sem er 24 ma.kr. minna en á sama tíma árið 2008. Áætlun fjárlaga hljóðaði einnig upp á rúma 345 ma.kr. og því hefur náðst að vinna upp hið neikvæða frávik sem verið hefur það sem af er árinu. Það má þakka þeim tekjuöflunaraðgerðum sem komu til framkvæmda um miðbik ársins, ekki síst flýtingu á skilum á fjármagnstekjuskatti, en hún hefur leitt til yfir 10 ma.kr. inngreiðslna á seinni helmingi ársins, sem ella hefðu ekki orðið fyrr en í janúar 2010. Einnig má nefna að mestur þungi samdráttar einkaneyslu virðist hafa átt sér stað á fyrri hluta ársins, fremur en á 2. - 3. fjórðungi, eins og reiknað var með þegar tekjuáætlun fjárlaga var dreift á mánuði ársins, en það er sú áætlun sem útkoman á greiðslugrunni frá mánuði til mánaðar er borin saman við.

Tekjur ríkissjóðs janúar-október 2007-2009

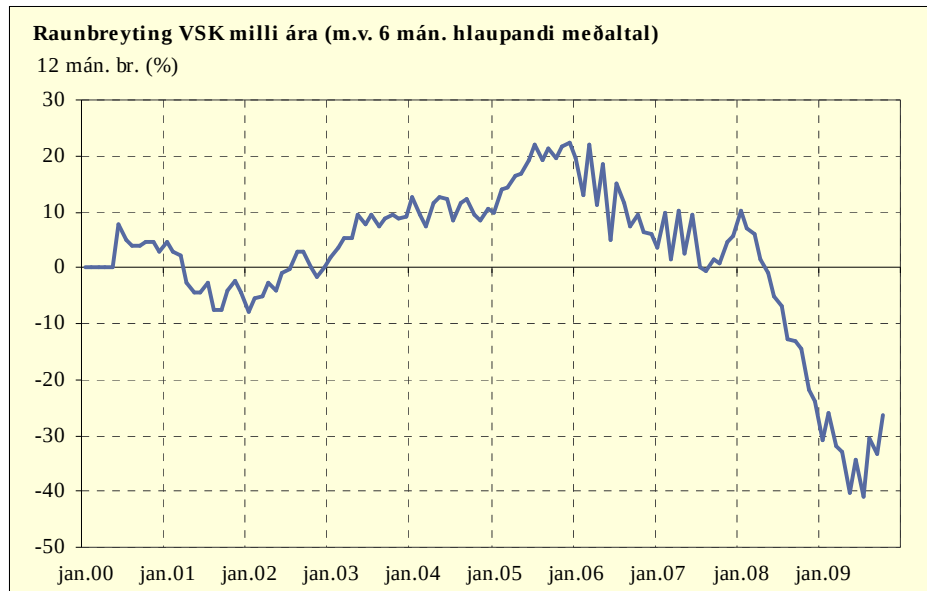
	Milljónir króna			Breyting frá fyrra ári, %		
	2007	2008	2009	2007	2008	2009
Skatttekjur og tryggingagjöld	322 065	334 021	301 654	12,1	3,7	-9,7
Skattar á tekjur og hagnað	114 169	128 755	118 264	17,3	12,8	-8,1
Tekjuskattur einstaklinga	68 579	72 070	66 063	10,2	5,1	-8,3
Tekjuskattur lögaðila	18 563	20 458	12 070	8,4	10,2	-41,0
Skattur á fjármagnstekjur	27 027	36 227	40 131	50,2	34,0	10,8
Eignarskattar	9 527	6 725	3 989	24,9	-29,4	-40,7
Skattar á vöru og þjónustu	159 047	155 999	135 630	8,3	-1,9	-13,1
Virðisaukaskattur	111 902	110 185	93 376	9,8	-1,5	-15,3
Vörugjöld af ökutækjum	8 873	7 130	1 571	-0,1	-19,6	-78,0
Vörugjöld af bensíni	7 637	7 403	9 149	2,7	-3,1	23,6
Skattar á olíu	6 141	6 259	6 062	10,1	1,9	-3,2
Áfengisgjald og tóbaksgjald	9 745	9 860	11 427	4,9	1,2	15,9
Aðrir skattar á vöru og þjónustu	14 747	15 162	14 045	7,0	2,8	-7,4
Tollar og aðflutningsgjöld	4 359	4 876	3 981	29,8	11,8	-18,4
Aðrir skattar	2 586	3 333	6 186	72,0	28,9	85,6
Tryggingagjöld	32 377	34 333	33 605	5,9	6,0	-2,1
Fjárframlög	973	339	430	-19,4	-65,2	27,0
Aðrar tekjur	25 023	32 261	42 590	31,2	28,9	32,0
Sala eigna	6 931	2 776	496	-	-	-
Tekjur alls	354 991	369 397	345 169	15,1	4,1	-6,6

Skatttekjur og tryggingagjöld námu tæplega 302 ma.kr. sem er 9,7% samdráttur að nafnvirði eða 22,8% að raunvirði miðað við hækkun almenns verðlags (VNV án húsnæðis). Skattar á tekjur og hagnað námu 118 ma.kr. og drógust saman um 8,1% að nafnvirði og 21,5% að raunvirði samanborið við fyrstu tíu mánuði ársins 2008. Það ber að hafa í huga að breyttar reglur um skil á fjármagnstekjuskatti skekkja samanburð milli ára.

Bókfærður tekjuskattur einstaklinga var 7,0 ma.kr. í mánuðinum. Þar af voru 313 milljónir króna 8% viðbótarskattur á mánaðartekjur yfir 700 þús.kr. sem gildi tók 1. júlí sl. Tekjuskattur lögaðila var 0,3 ma.kr. í október og 12,1 ma.kr. alls frá ársbyrjun. Innheimtur fjármagnstekjuskattur í mánuðinum var tæpur 1 ma.kr. og 40,1 ma.kr. frá ársbyrjun og eignarskattar námu 0,4 ma.kr. í október og 4,0 ma.kr. alls frá ársbyrjun.

Innheimta skatta á vöru og þjónustu nam tæplega 136 ma.kr. á tímabilinu og dróst saman um 13,1% að nafnvirði á milli ára eða 25,7% að raunvirði (m.v. hækkun VNV án húsnæðis). Virðisaukaskattur, sem er stærsti hluti veltuskattanna, nam 15,0 ma.kr. í október. Frá upphafi ársins hefur virðisaukaskattur alls skilað rúmum 93 ma.kr. í ríkissjóð sem er um 17 ma.kr. minna en á sama tíma 2008. Samdrátturinn nemur 15,3% að nafnvirði og 27,6% að raunvirði. Eins og myndin sýnir er þó mesti samdrátturinn í innheimtu virðisaukaskattsins að baki. Hann nam mest rúmlega 40% á þann mælikvarða sem þarna er sýndur, sem er hlaupandi 6 mánaða meðalinnheimta, en án leiðréttingar fyrir gjalddagabreytingum virðisaukaskatts í tolli sem höfðu einkum neikvæð áhrif á maímánuð. Innheimtan í október var af sölu innanlands í júlí-ágúst og vóg árstíðarbundin neysla erlendra ferðamanna þyngra

nú en undanfarin ár. Á þessu ári hefur mestur hluti innheimts virðisaukaskatts verið af sölu vöru og þjónustu innanlands en mun minna af innflutningi en í fyrra. Tveggja mánaða sveiflan í innheimtunni hefur því verið þannig í ár að í febrúar, apríl, júní, ágúst og október hefur innheimtan verið talsvert meiri en í hinum mánuðum.

Þegar litið er á aðra helstu liði veltutengdra skatta hafa vörugjöld af ökutækjum skilað ríkissjóði 1,6 ma.kr. tekjum á árinu sem er rúmlega fimmtungur þess sem var á sama tíma í fyrra. Vörugjöld af bensíni og díselolíu námu rúmum 14 ma.kr. Vörugjöld af bensíni jukust um 23,6% að nafnvirði á milli ára og var bensínsala meiri yfir sumarmánuðina þrjá en í fyrra. Gjöld á bensín og olíu voru hækkuð um 12,5% undir lok árs 2008 og hækkuð frekar í lok maí 2009. Samdráttur í akstri díselbíla hefur þó verið svo mikill að tekjur af gjaldinu hafa aðeins náð að standa í stað. Samdráttur í olíusölu milli ára, áætlaður út frá innheimtu gjaldsins það sem af er ári, er nú 15,6%. Tekjur af tollum og aðflutningsgjöldum námu 4,0 ma.kr. og tekjur af tryggingagjöldum voru 33,6 ma.kr. sem er samdráttur um annars vegar 18,4% og hins vegar 2,1% á milli ára. Tryggingagjald var hækkað úr 5,34% í 7,00% þann 1. júlí sl. og má lauslega áætla að samdráttur undirliggjandi skattstofns sé nálægt 10% í janúar-október miðað við sama tíma í fyrra.

Aðrar rekstrartekjur ríkissjóðs (aðrar en skatttekjur og fjárframlög) jukust umtalsvert miðað við janúar-október árið 2008 og voru tæpir 43 ma.kr. sem er um þriðjungs hækkun að nafnvirði. Í áætlun fjárlaga var gert ráð fyrir 25,7 ma.kr. og skýrist frávikið af verulega breyttum forsendum vaxtatekjuáætlunar ársins.

Greidd gjöld námu 446,2 ma.kr. og jukust um 90,4 milljarða frá fyrra ári, eða 25%. Milli ára hækka vaxtagjöld ríkissjóðs mest eða 43,8 milljarða. Þá hækkuðu útgjöld til almannatrygginga og velferðarmála um 23,4 milljarða sem skýrist að mestu með 19 ma.kr. hækkun útgjalda Atvinnuleysistryggingasjóðs, 3,4 milljarða hækkun á vaxtabótum og 1,2 milljarðs hækkun á barnabótum. Útgjöld til heilbrigðismála aukast um 7,1 ma.kr. milli ára þar sem útgjöld til Sjúkratrygginga skýra 7,2 ma.kr. Óregluleg útgjöld aukast um 2,7 ma.kr.

milli ára sem skýrist að mestu með greiddum fjármagnstekjuskatti ríkissjóðs sem eykst um 1,8 milljarða milli ára. Útgjöld til menntamála aukast um 2,5 ma.kr. þar sem útgjöld til Lánasjóðs íslenskra námsmanna aukast um 1,1 milljarða milli ára og útgjöld til framhaldsskóla um 1,1 ma.kr. Útgjöld til löggæslu, réttargæslu og öryggismála aukast um 1,8 ma.kr. milli ára þar sem fjárfesting Landhelgisjóðs í varðskipi og flugvél skýra hækkunina að langstærstu leyti. Útgjöld til menningar-, íþróttar- og trúmála aukast um 1,4 ma.kr. milli ára, þar af útgjöld til RÚV um 537 m.kr. og Kvikmyndamiðstöðvar Íslands um 321 m.kr. Útgjöld til efnahags- og atvinnumála aukast um 1,2 ma.kr. og skýrir Hafnabótasjóður 780 milljónir króna. Þá aukast útgjöld til Ábyrgðarsjóðs launa um 794 milljónir króna á milli ára. Breytingar í öðrum málaflokkum eru svo minni en þau sem áður hafa verið talin.

Lánsfjárfjöfnuður ríkissjóðs er neikvæður um 171,2 ma.kr. í október en var neikvæður um 19,1 ma.kr. á sama tíma í fyrra. Hreinn lánsfjárfjöfnuður var neikvæður um 72 ma.kr. og lækkar um 102,2 milljarða milli ára sem skýrist með verri rekstrarafkomu ríkissjóðs. Frá áramótum hefur ríkissjóður selt ríkisbréf fyrir um 154 milljarða en hækkar stöðu ríkisvixla um 15,7 ma.kr. Þá tók ríkissjóður lán frá Færeijum í mars að fjárhæð 300 milljónir danskra króna, jafnvirði 6,4 milljarða íslenskra króna. Afborganir námu 99,2 ma.kr. og er þar að stærstum hluta um að ræða innlausn ríkisbréfaflokka á gjalddaga í júní að fjárhæð 70,7 milljarða en ennfremur greiddi ríkissjóður upp erlend lán á gjalddaga fyrir um 26,3 ma.kr.

Gjöld ríkissjóðs janúar-október 2007-2009

	Milljónir króna			Breyting frá fyrra ári, %	
	2007	2008	2009	2008	2009
Almenn opinber þjónusta	38 250	47 126	96 893	23,2	105,6
þar af vaxtagreiðslur	11 536	13 747	57 582	19,2	318,9
Varnarmál	687	921	1 285	34,1	39,5
Löggæsla, réttargæsla og öryggismál	13 115	16 179	18 022	23,4	11,4
Efnahags- og atvinnumál	41 207	53 328	54 540	29,4	2,3
Umhverfisvernd	3 324	3 651	3 682	9,8	0,8
Húsnæðis- skipulags- og veitumál	351	445	528	26,8	18,7
Heilbrigðismál	77 209	87 678	94 790	13,6	8,1
Menningar- íþróttar- og trúmál	13 122	14 098	15 545	7,4	10,3
Menntamál	31 991	35 963	38 432	12,4	6,9
Almannatryggingar og velferðarmál	70 084	88 904	112 261	26,9	26,3
Óregluleg útgjöld	7 124	7 520	10 199	5,6	35,6
Gjöld alls	296 464	355 813	446 178	20,0	25,4